

PLANPROGRAM

Revidert planprogram
Kommunestyret 23.1.2020

KOMMUNEDPLAN FOR KULTUR OG FRITID
«Kultur og fysisk aktivitet kan være sentrale ingredienser i trivsel og bolyst.»

Etnedal kommune

Kommunedelplan for kultur og fritid: Planprogram

Ifølge Plan- og bygningsloven § 4-1 skal planprogrammet «gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger».

Planprogrammet er det første steget mot en ferdig plan, oppdatert til dagens situasjon og utfordringer. Planprogrammet staker ut en kurs for revidering av den gjeldende planen, til det beste for kultur-, idretts- og friluftslivet i Etnedal i framtida.

Gjeldende plan har tittelen *Kommunedelplan for kultur, fysisk aktivitet og folkehelse i Etnedal kommune 2013-2021*, og ble vedtatt av kommunestyret 19.12.2013. Planen skal revideres hvert åttende år eller ved behov. For å sikre en god medvirkningsprosess og tilstrekkelig med tid, starter vi arbeidet nå, og tar sikte på en ferdig revidert plan våren 2021.

Formålet med planarbeidet

Ett av satsingsområdene i Kommuneplanens samfunnsdel (2016-2026) tar for seg befolkningsutvikling, og har som mål at Etnedal skal være en attraktiv kommune å bo i. Spesielt skal kommunen jobbe for å tiltrekke seg familier og unge i etableringsfasen. I kommunedelplanen for kultur og fritid, løfter vi denne satsingen som det overordna målet. Her er noen av strategiene som er listet opp i samfunnsdelen for å nå målet om befolkningsutvikling:

- Legge til rette for at ungdom flytter tilbake etter endt utdanning
- Iverksette tiltak som fremmer innovasjon og entreprenørskap
- Attraktive boområder i kommunen
- Iverksette tiltak som synliggjør Etnedal sin beliggenhet og positive sider som bo- og oppvekstkommune
- Inkluderende møteplasser

Kultur, idrett og fysisk aktivitet kan være sentrale ingredienser for trivsel og bolyst. Kommunedelplanen for kultur og fritid skal gi noen svar på hva kulturfeltet kan bidra med for å styrke Etnedal som attraktiv bokommune, og vil på bakgrunn av samfunnsdelen løfte noen perspektiver som vi mener er viktige i den kommende planperioden.

Særlig aktuelle temaer og problemstillinger

En rekke temaer er relevante å belyse i planarbeidet. Vi velger ut fire perspektiver som vi løfter spesielt, der trivsel og bolyst skal være en rød tråd:

Friluftsliv med opplevelser for alle

I stortingsmeldingen *Friluftsliv - natur som kilde til helse og livskvalitet* bli friluftsliv omtalt som «en levende og sentral del av norsk kulturarv og nasjonal identitet, og som en

viktig kilde til høyere livskvalitet og bedre helse». Satsingsområde 3 i kommuneplanens samfunnsdel har som mål at Etnedals befolkning skal være friske og aktive, og ha god folkehelse. Tilrettelegging for natur- og kulturbaserte opplevelser, samt fokus på friluftsliv i barnehage og skole, er andre strategier som trekkes fram i samfunnsdelen.

Etnedal har gode forutsetninger for et rikt friluftsliv, både nært der folk bor og i fjellområdene i tilknytning til hytter og setergrrender. Friluftslivet kan blant annet kobles til kulturminner og andre severdigheter, jakt, fiske og naturopplevelser.

Kultur og idrett som møteplasser

«Velfungerende sosiale fellesskap er grunnlaget for gode lokalsamfunn», heter det i *Kulturstrategi for Oppland 2016-2020*, med henvisning til *Kulturutredningen 2014* (NOU 2013:4). Videre i kulturstrategien kan vi lese: «Kulturell aktivitet, gjennom egenaktivitet, frivillig innsats og felles opplevelser, bygger identitet og skaper eierskap og stolthet i et lokalsamfunn» (s. 24).

Møteplassene som kulturlivet og idretten skaper har stor betydning for trivselen i lokalsamfunnet. Møtestedene kan være faste og stedbundne, som grendehus, skoler og bibliotek, men også enkeltarrangement som samler folk rundt en interesse eller aktivitet. Kulturskolen og biblioteket er sentrale aktører her, i tillegg til at lag og foreninger er viktige samarbeidspartnere for kommunen når slike arenaer skal skapes og utvikles.

Kultur og kulturarv som ressurs i bygdeutvikling

Et av målene i *Kulturminneplan for Etnedal 2019-2025* er at kulturminnene skal «bidra til sosial, miljømessig, kulturell og økonomisk verdiskaping». I utviklingen av etnedalssamfunnet, enten det gjelder sentrumsutvikling, nye boligområder eller hytteutbygging, kan kultur, lokalhistorie og kulturminner gi forankring og tilføre kvalitet. Med kultur, aktiviteter og arrangement kan vi videreutvikle særpreg, styrke tilhørigheten og skape attraktive bygder.

Kulturminnene som er løftet fram i kommunens kulturminneplan kan også være utgangspunkt for arrangement, formidling i tilknytning til Den kulturelle skolesekken eller Den kulturelle spaserstokken, eller legge grunnlag for omdømmebygging og næringsvirksomhet.

Kultur og næring

Kulturstrategien for Oppland løfter fram kulturvirksomhet som grunnlag for økonomisk verdiskaping. Formidling og opplevelser av kultur og natur har stort potensiale i Etnedal, både i sammenheng med reiseliv, hytteturisme og for fastboende. Stortingsmeldinga *Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida* (Meld. St. 8 (2018-2019)) hevder at «den kulturelle og kreative næringa kan medverke til vekst, verdiskaping og sysselsetjing - og til nyskaping og innovasjon».

Regjeringas strategi for kultur og reiseliv (2019) trekker blant annet fram kulturminner og matkultur som element som kan bidra til kulturelle reiseopplevelser. Kulturminner kan gjøre et reisemål mer attraktivt, men også bidra til ny næringsvirksomhet. Potensialet for næringsvirksomhet knytta til gardsturisme, kulturminner og andre kulturelle opplevelser er stort også i Etnedal, og kan bidra til å gjøre kommunen mer attraktiv både som reisedestinasjon og som bosted.

Kommunen kan være en samarbeidspartner og tilrettelegger for å styrke kulturbasert næringsvirksomhet, noe som også er omtalt i kommuneplanens samfunnsdel (3.2.1 *Kultur, idrett og friluftsliv*).

Organisering av planarbeidet

Vi etablerer ei administrativ arbeidsgruppe, som skal stå for utforming av planen. Gruppen vil utgjøre et tverrfaglig team, med representanter fra enhet for Oppvekst og kultur, Plan og næring og Helse og omsorg. Vi etablerer også ei referansegruppe, som vi samler to-tre ganger i løpet av planprosessen, og i tillegg henter innspill fra underveis.

Arbeidsgruppe:

- Nina Espeseth Grønbrekk, kulturkonsulent
- Håvard Telstø, planlegger
- Turid Bjørgo (bibliotek)/Bente Hemsing (kulturskolerektor)/Gabrielle Becker (kommunalsjef) - deltar etter behov
- Wendy Kroksjø, folkehelsekoordinator

Referansegruppe:

- Representant fra Etnedal kulturråd
- Representant fra Etnedal idrettsråd
- Etnedal frivilligsentral
- Barnerepresentant i plansaker
- Representant for utvalg for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Representant for ungdomsrådet
- Representant for ungdomsklubben
- Etnedal skule
- Etnedal Utvikling - kulturnæring

Prosjektansvarlig: Kommunalsjef

Prosjektleder: Kulturkonsulent

Medvirkning

I forbindelse med Kulturdagatn i Etnedal i oktober 2019, inviterte kommunen til et åpent møte på frivilligsentralen om planarbeidet. Møtet var ment som en mulighet for befolkningen til å komme med innspill tidlig i planprosessen, når det gjelder kultur- og fritidstilbudet i Etnedal. Det var også en anledning for kommunen til å informere om det forestående planarbeidet. Oppstartsmøtet var starten på en bred medvirkningsprosess, der ulike grupper vil bli utfordra til å gi innspill.

Arbeid med referansegruppa

Det første møtet med referansegruppa ønsker vi å holde i høringsperioden for planprogrammet. Her vil innfallsvinkelen være vid, og planprogrammet være utgangspunktet. Referansegruppa vil være en høringspart underveis i prosessen, i tillegg til at vi inviterer til felles møter, minst ett før planforslaget skal behandles i kommunestyret.

Involvering av grendene

I framdriftsplanen er det satt opp et møte med referansegruppa i mai 2020. For å involvere alle grendene i Etnedal i planarbeidet, holder vi møtet på et grendehus, og inviterer grendelag, velforeninger og grendehus til møtet, sammen med referansegruppa.

Allerede etablerte medvirkningsarenaer

Etnedal idrettsråd og Etnedal kulturråd representerer en stor del av frivilligheten i Etnedal, og er grupper som kommunens administrasjon har faste møter med. Innspill til planarbeidet vil bli saker i møtene i januar/februar 2020. Seks idrettslag er representert i idrettsrådet, mens kulturrådet har medlemmer fra 22 ulike frivillige lag.

Kommunen har to årlige møter med Etnedal hytteforum, og vil sette opp planen for kultur og fritid på sakslista for møtet våren 2020.

Politiske utvalg

I løpet av vårhalvåret 2020, melder vi opp planarbeidet som saker i ungdomsrådet og Utvalg for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Utvalgene vil da få mulighet til å drøfte aktuelle problemstillinger og tiltak.

Informasjon til innbyggerne

Gjennom hele planprosessen vil i ha fokus på informasjon til innbyggerne i kommunen. Vi vil orientere om planarbeidet i *Kyrkjevarden* og avisa Valdres, og i tillegg på kommunens hjemmeside, facebook-side og Instagram-konto.

Framdrift

Tabellen under viser planen for framdriften i arbeidet:

Arbeidsoppgave	Tidspunkt	Kommentar
Vedta oppstart av planarbeid og å legge planprogrammet ut til offentlig ettersyn	21.11.2019	Behandling i kommunestyret
Sende ut varsel om planoppstart og legge planprogrammet ut til offentlig ettersyn og på høring	25.11.2019	Prosjektleder
Møte med referansegruppa	Desember 2019	Kulturkonsulent kaller inn
Frist for innspill til planprogram	15.1.2020	
Fastsette planprogram	Januar 2020	Kommunestyret
Møte med referansegruppa og grendene	Mai 2020	Kulturkonsulent kaller inn
Behandling av planforslag	November 2020	Kommunestyret
Høring av planforslag	November - januar 2021	
Vedta kommunedelplan	Mars 2021	Kommunestyret

Overordna føringer - nasjonalt, regionalt og lokalt

Planarbeidet styres av ulike overordna føringer. Vi nøyer oss med å liste opp de viktigste her, før de blir fyldigere omtalt i det endelige planforslaget. Her er noen sentrale nasjonale føringer:

- Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft - kulturpolitikk for framtida
- Meld. St. 10 (2018-2019) Frivilligheita - sterk, sjølvstendig, mangfaldig
- Meld. St. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen
- Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv - natur som kilde til helse og livskvalitet
- Ny kulturminnemelding 2020
- Strategi for kultur og reiseliv. Noreg som attraktiv kulturdestinasjon (Regjeringen, 2019)
- Friluftsløven
- Kulturloven
- Folkehelseløven
- Kulturskoleloven

I januar 2020 blir fylkeskommunene Oppland og Hedmark til Innlandet fylkeskommune. Foreløpig kan vi nevne følgende regionale føringer som kan være relevante for vårt planarbeid:

- Kulturstrategi for Oppland 2016-2020
- Kulturarvstrategi for Oppland 2015-2020
- Regional plan for folkehelse 2018-2022

Valdres Natur- og Kulturpark (VNK) skal jobbe langsiktig for økt verdiskapning og livskraft i lokalsamfunna i regionen. VNKs handlingsplaner og langtidsprogram 2017-2027, synliggjør mulighetene som ligger i det regionale samarbeidet.

Det kommunale planarbeidet skal følge opp *Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2026* og *Kommunal planstrategi 2017-2020*.